

Locuinti'a Redactorului

Cancelari'a Redactiunii

o in

Strat'a tragatoriului
(Lövész-utca), Nr. 5.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decat numai de la corespondentii regulari ai „Federatiunii.“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joui-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre siese lune 5 „ „ „
Pre anulu intregu 10 „ „ „

Pentru Roman'a:

prea intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale pentru hiesce-care publicatiune separatu. In loculu deschisu 20 cr. de linia.

Unu esemplaru costa 10 cr.

Avisu. Apropiandu-se scitulu semestruului, prin urmare si refuirea socoaleloru administratiunii diuariului cu tipografulu, rogãmu cu intetire pre acei-a d'in onorab. nostri cetitori, cari la pre acestu trimestru, fia pre intregu semestruulu au remasu in restantia cu pretiulu diuariului, ca sã binevoiesca a grabi cu refuirea lui, cã-ce altminterea nu ne am mai poté afflã in posesiunea d'a credetã in viitoriu. Red.

Pest'a, 2/14. Juniu 1873.

Proiectele de lege relativu la provincializarea confinieloru milit. s'au votatu in deabaterea speciale, unulu dupa altulu, fãra multa vorba si fãra a se fi adoptatu macaru unulu d'in emendamin-tile facute de dep. Mileticu, cu tote cã la unulu fu sutienutu de cellu mai aprigu inimicu allu natiunalitatiloru dep. Cernatoni. Asiã merge cu tote, stapanii dillei nu mai au sentiu de ecuitate pentru reclamatiunile ce se facu d'in partea deputatoru de parti'a natiunale; insa-si oppusetiunea mag. spriginesce guvernulu intru tote, ba este mai ultrista in negatiune. Neci dreptatea, neci ecuitatea, neci chiaru oportunitatea nu o mai respectedã magiarii, numai voin-tã loru i duce, vomu vedã inse daca la scopulu ce si-au propusu, precum credu ei, sau la ruin'a inevitabile, precum credem noi. Domnirea loru este ca si frun-da pre apa, veni-vorn vallurile si o voru face cu putere irresistibile; neci chiaru patronii loru, nemtii centralisti de Vienna nu sunt de felu mai sigurj in domnirea loru, ibant qua poterant, — sã avemu abdare pana ce suprematisatorii actuali, de la prepotenti'a artificiale voru ajunge la impotentia reale.

Diariale locale se ocupa de discursulu ministrulu de justitia dl. Pauler, tinentu in conferenti'a convocata pentru reform'a justitiei. Unele sustienu cã acellu discursu au fostu una programma, alte d'icu cã nu, ci vorbe late lipsite de nici ce programma, pentru cã D. Pauler, de si discursulu lui fu bine in floriatu, nu d'ice alta, dacãtu cã ascultandu opiniunea priceputoriloru, dsa si-au facutu una idea si formulatu conviciunile, dar cari sunt aceste, nu le spune, prin urmare de programma nu pote fi vorba, pana nu va arretã cum vre sã deslege cestiunile, cari ascepta de multu deslegarea; — bine sau reu, dar sã arrete dl. ministru, cã-ci pana atunci indesiertu spune cã dsa ajunse la conviciuni, la resolutiune definitiva, deci nu discursuri, ci programm'a insa-si i-se cere dlui Pauler, care ca renumitu juristu are sã asunde ori sã-si iee catrafusele.

Tote diariale officiose alle guvernulu ung. si preste totu press'a magiara canta pre tote cordele cã impacatiunea cu Croati'a este imminente si inca spre multumirea Croatoru. Nu scimu, d'in cãte cetimu vedemu cã prea pucine sunt concessiunile ce magiarii voru sã faca Croatoru si acelle inca se reducu puru si simplu la cestiunea financiaria, lucru destullu de importante, singuru inse abiã va poté multumã pre Croati. — Totu pre aceea-si corda canta de multu diariale officiose si preste totu tote celle magiare si despre impacatiunea cu Serbi, alessu de la venirea lui Slavi si D. Trefort au facutu atãte promis-

siuni frumose, assecurari positive, cãtu numai un'a lipsesce: implinirea loru; acest'a inca este de parte.

Maltratata Serbiloru prin commissari reg. ung. nu mai are capetu. Dupa demisiunarea lui Maitényi se asceptã ca ministeriulu sã reintre in constitutiune, dar nu, ellu prefera starea exceptiunale si dupa Maitényi tramitte pre D. Hueber, cunoscutu de sub absolutismu si apoi sub provisoriu, candu erã vice-presiedinte consiliulu de locutenentia, rectus „ad latu“ mai nainte lui Pálffy, mai apoi lui Sennyei — sub pretestu cã acestu omu cunosce bine referintiele serbiloru precum si limb'a loru. Nu intiellegemu pentru ce ministeriulu scote arme ruginite d'in armamentariulu cellu vechiu allu absolutismulu, pre cari, omenii de asta-di, stapanii dillei, le timbrasse de reactiunarie. Ministeriulu ung. sau cã plutesce in deplina reactiune, ceea ce suntemu applecati a crede, sau cã nu despune de omeni harnici in sinulu partitei salle, ci trebe sã se imbrumute la scol'a cea vechia. Ce are sã faca commissariulu cellu nou? Ce aveã sã faca cellu vechiu? Sã iee scotellele si sã le revedia. — se d'ice, pentru cã s'a facutu plansori de rea administratiune si dilapidare. Dar tote acestea s'au addeveritu a fi assertiuni false, cã-ce de au fostu acelle defecte apoi au fostu sub administratiunea valaga, ceea ce neci decãtu a congressulu serbescu. Ministeriulu au pusu pre serbi sub strinsa politia si vre sã i tiena si mai de parte sub oculo politia dora se voru moia si imblanditi se voru da dupa pãru. Se insiella, — Serbi sunt omeni resoluti si perseveranti, ei nu voru incetã a reclama autenomi'a besericei loru si drepturile natiunale pana candu acelle li se voru da. Terrorizarea nu pote nemica a supr'a serbiloru, prin urmare D. Hueber, nu va poté mai multu, de cãtu nu potusse antecessorulu sãu. Ministerulu sã reintre in constitutiune, se rechiam commissarii sãi, sã incete cu terrorizarea, sã convoce congressulu, lassandu-lu in buna pace a-si pune la calle affacerile besericesci si scolari si sã nu tindia a sterpi si ultimulu refugiu allu natiunalitati scapate, d'inaintea persecutiunii magiare, in sanctuariulu beserice.

Precandu Lonyai erã ministru presied. d'icã, cã ministeriulu are sã impace antãiu pre Croati si Serbi, apoi terminandu cu acesti-a, se va appucã de cestiunea Romaniloru d'in Transilvani'a. Nu scimu daca D. ministru Szlãvy totu aceea-si politica urmedia si de are de cugetu a scote din pulberea archivei presidiulu ministeriale actele conferintiei de la Blasiu si cã ore appucandu-se de impacatiune incepe va si cu Romanii prin tramitterea de commissari reg. ung. culessi d'in vechiulu armamentariu? Inceputulu s'ar fi facutu in partibus cu D. Hessler, ce va urmã vomu vedã. Atãtu numai, cã nu acest'a este callea ce duce la deslegarea amicabila a cestiuniloru pendinti. Impacatiunea se face altminterea, ministeriulu sã caute, sã cerce si va afflã, era mai nainte de tote sã intre be pre respectivii si sã nu ignoredie cu inganfãre dorintiele loru, cu atãtu mai pucinu sã incere deslegarea in contr'a vointiei loru, precum au facutu si cu legea de natiunalitate, pentru cã astfelu nu deslega, ci incurca mai multu.

Transilvani'a in dillele patimeloru, 1873.

VI.

Vi-am scrisu in epistola precedente despre regaliele crismeloru, concede-mi, Dle Red. a continuã asta-di despre alta specie de regalie, adeca despre dreptulu de a luã vama cu occasiunea tienarii terguriloru.

Ati veditu cu cãta brutalitate se essecuta privilegiile in favorea Ciociloru? Ve regu acum sã vedeti pre ce cãlli se rapescu de la poporu drepturile regali, daca d'in intemplanie a devenitu si ellu in posesiunea vreunui privilegiu.

Communa granitiarica Teiusiu a avutu dreptulu la una parte ore care d'in vama terguriloru si inainte de annulu 1848.

Orasiulu Teiusiu cere in annulu trecut de la ministeriu concessiune pentru tienerea unui allu treile tergu de tierra in Teiusiu.

Ministeriulu concede tienerea tergului, dar eccã ce d'ice in resolutiunea sa: „minden tekintet nélkül a jövédelmi forrásra s így a netalán erd-ményezéshöz jövédelemnek hívó földtására egy harmadik országos vásárnak mindenkor febr. 20-kán leendő megtartását meg engedem az eddig is volt... megszabott szabályok és a jegyző-asznlata mellett.“

Grantiarii si ceilalti indreptatii la lumea vamei pretinsera, cu totu dreptulu, ca si venitulu tergului allu treile sã fia allu loru, dar cãti va judani si nemesiuti facura altu planu.

Chiaru atunci se organisau communa. E de insemnatu cã Teiusiulu e communa mare, prin urmare dupa legea XVIII, d'in 1871, §. 37, comitetulu comunale de acolo ar' trebui se conste d'in 40 membri. Ei bine, dar applicandu-se acesta lege cu tota acurateti'a, Romanii de acolo ar' trebui sã aiba majoritate in comitetu, dar acest'a nu placeã la cãti va binevoitori de si nostri. Se pusera dar a organisã comun'a in contr'a legi, allegundu comitetu nu d'in 40. ci numai d'in 20 de membri. Pre callea acest'a intrara in comitetu mai totu straini ca virili, era Romanii alegerea celoru 10 membri — fiindu actulu illegalu, — nu luara parte, dederã protestu, dar fãra rezultatu.

In un'a d'in cellea d'antãiu siedintie alle acestui comitetu illegale se aduce la desbatere venitulu tergului al lu treilea, rezultatulu desbateriloru erã de prevedutu, comitetulu decide, respective donãza venitulu tergului allu treilea beserice ev. reformate.

Ei bine! de unde are comitetulu acestu dreptu, veti intrebã Dv. Dle, Red.? Io nu sciu, dar prevedu cã sub sistem'a de asta-di acolo vomu ajunge, incãtu organele administrative voru trage sorti asup'a averei nostre, ni voru instrainã nu numai averea, ci ne voru vinde si pre noi ca pre dobitoce! Sau ce sã cugetãm alt'a, candu comitetulu illegalu pentru fãra de legea comissa neci pana asta-di nu e trassu la respundere, de si ministrulu de interne are scire despre traficarea acest'a.

Cu permissiunea Dv. Dle Red. voiu trece acum la altu obiectu.

Desfiintarea iobagei a fostu saluta-tã cã cellu mai mare progressu allu

secului nostru, — tota lumea credeã, cumca cu rumperea catusieloru iobagesci, sortea tierranulu va fi in tota provinci'a mai buna de cãtu sub domni'a sclavagiulu de mai nainte, dar dorere! amaru ne insielãramu in asceptarile nostre!

Unu patrariu de seculu a trecut de la 1848, si relatiunile de dreptu si posesiune alle tierranulu nu sunt inca regulate; pentru natura loculu sunt urdite processe cu diecele de mii, cari se mucciescu in archivele tribunaleloru, segregarea paduriloru abiã este inceputa si nu este prospectu de a se fini neci in 50 de anni; tierranulu erã in dreptu sã fie sustienutu in usu lemnaritului dar stapanii marinimosi mai preste tota tierr'a seosera pre tierranu d'in acellu usu. Despre tote aceste pote cu alta occasiunã pre largu, acum se vorbimu ce va despre pasciunile comunali.

Pasciunea este de mai mare pretiu pentru tierranu, decãtu pana de tote dillele. Lu-cru forte naturalu la noi in Ardealu, hindea singuru d'in prasirea viteloru pote pune tierranulu ce va la o parte, pentru platirea dariloru grelle pentru sustienerea sa si crescerea copilasiloru sei.

Prin urmare pretensiunea tierranulu de a i se cã pasciune de ajunsu a fostu

tutu oppune neci chiaru feudalismulu pentru aceea chiaru si punctele regulative au dispusu si impunu boieriloru, ca acesti-a sã-si tiena de cea mai strinsa detorintia a da iobagiloru sei pasciune de ajunsu.

Vine annulu 1848 si affla mai pre tote commonele iobagesci d'in Transilvani'a in posesiunea asiã numiteloru pasciuni comunali. Vinu in urma legile despre impartirea pasciuniloru.

Ce contienu aceste legi?

a) ca sã se imparta pasciunea communa intre fostii domni de pamentu si intre fostii iobagi in proportiune cu averea nemiscatoria a fia carei parti. Sau dacã domni voru fi avendu intr'o communa 6000 jugere si iobagii numai 1000 jugere — domni sã capete 6, era iobagii numai una parte d'in pasciune.

b) in acellea commune, unde domni pamentesci au forte pucine locuri alodiali, sau neci nu au de locu, impartirea nu se mai face in proportiune cu posesiunea fia carei parti, ci in assemene casu — unde dupo principiulu sub a) domni n'ar capetã mai nemica d'in pasciune — are a se applicã alta chia, adeca sic volo, ca ei totu se capete cellu pucinu a 4 a parte d'in pasciune.

Eccã pre scurtu cuprinsulu legiloru despre impartirea pasciunei.

Disputiuni mai nedrepte si mai netemeinice, de cãtu acestea nu afflã neci sub sistem'a feudale!

Bine sã ne intiellegemu, cã pasciunile precum si ligatiunile au fostu considerate ca parti intregitorie alle mosteloru iobagesci.

Pentru ce s'au datu iobagiloru locuri de pasciune? negressitu pentu ca sã aiba un' de pasciunã. Asiã dara cu cãtu e fostu comun'a mai mare, cu atãta mai mare quantu de pasciune a capetatu.

Necessitatea de a pasce vitele, chiaru asiã assiste asta-di, ca si inainte

de 1848. Pentru ce asta-di, candu se impartu pasciunile nu se considera lipsele iobagiloru si nu se primesce de principiu allu impartirei usulu de pana acum? Pentru ce se iea de basa posesiunea. Daca domnulu pamentescu a pasciunatu pre loculu comunu cu 10 vite si comun'a cu 100, e dreptu ca ellu sè capete una parte si comun'a 10 parti, dar daca ellu n'a pasciunatu de locu, daca neci vite n'a avutu in cutare communa, pentru ce sè capete asta-di a 4 a parte d'in pasciune.

Innante de 1848 tierranulu poté prasí vite cà ci aveá pasciune, asta-di pasciune nu are deajunsu din care cauza pre díce merge, totu mai tare saracesce. Vedeti, Dle Red. cà sorteia tierranulu e mai deplorabile asta-di, de càtu innante de 1848.

Nedrepta e legea si netemeinica, cà nu lassa de totu pasciunea la tierranu sau cellu pucinu in aca proportiune, in care ellu a folosit'o pana in 1848 adeca nu-i lassa atát'a locu in posesiune, càtu i este neincungiuratu de lipsa pentru sustinerea viteloru salle.

Dupa celle dísse mai susu ar' avé boierii dreptu a capetá parte d'in portiune dupo cum au usuat'o la 1848, uná cà pasciunea s'a ruptu din locurile loru allodiali, alt'a cà usulu inca dà dreptu. — Dar unde boierii n'au datu pasciune din locurile loru pentru tierranu, unde pasciunea n'a fostu neci una data proprietatea loru, ci a statulu si de la acestu-a a trecut pre callea donatiunei la vre-una corparatiune privata, acolo pretensiunea de a capetá ei parte d'in pasciune nu numai e nedrepta, dar cù cellu mai mare gradu nerusíneta si obraznica.

Granitieriloru d'in Teiusiu li-s'a donatu cù otarulu Teiusiului unu locu de pasciune.

Acestu locu a fostu datu 1848 es-

asecuratiunii mai càte unu nemesiutu au folositu aca pasciune, acest'a s'a intemplatu cu invoirea granitieriloru. — Vine 1848 — dupo aceea desfiintarea regimenteloru de granitiá d'in 1854.

Pre basá acestei patente boierii d'in Teiusiu urdiescu processu in contr'a granitieriloru si pretindu parte d'in pasciunea susu atinsa.

In decursulu processulu se dovedesce pre deplinu cà pasciunea este proprietatea granitieriloru, cà donatiunea a fostu publicata in intiellusulu legiloru — afara de acestea granitieri cu legea in mana, arretta cà pasciunile nu se potu inpartí de càtu intre fostii domni pamentesci si fostii iobagi, arretta mai de parte-ceca ce scimu cu totii, — cà granitieri n'au fostu iobagi, ci omeni liberi, éra boierii d'in Teiusiu inca n'au fostu iobagi — prin urmare domni nu au dreptulu a pretinde parte d'in pasciunea granitieriloru.

Cu tote aceste tribunalulu de I. instantia a datu dreptu boieriloru.

Cum se va decide caus'a la cellealte tribunale, vomu vedé.

Se vorbesce cà si eroulu de la Tofaláu este unulu d'intre cei ce pretindu parte d'in pasciunea granitieriloru. Dle Red!

Vedeti, cum sunt legile la noi si cum se sucesce nitiellusulu loru. Esti iobagiu. trebe sè-ti impartí averea cu boierulu ori pre una calle ori pre alt'a; esti soldatu nobilu, omu liberu, totu nu scapi de lacomi'a ciccoie ca!

Imbucati, domniloru, mai incetu, sè nu ve inecati; cà-ce bine sciti, cumca fara-dè legea si peccatulu nu remanu nepedepsite.

(Va urmá.)

Fericirea principelui Carolu ajunsu la fine.

Sub acestu titlu diariulu „Wanderer“ din Vienn'a publica in nume-

rulu seu de la 10 Juniu unu articlu, pre care noi lu afflamu destullu de importantu spre a-lu comunicá cetitoriloru nostri in totu cuprinsulu seu. Cu privire la cestiunea ce fermidia substratulu acestui articlu amu appucatu a ni da parereá inca in numerulu precedentu allu foiu nostre, pentru aceea nici nu afflamu de lipsa a-i face vre-unu commentariu; tragemu inse attentiunea onorab. cetitori a supr'a impregiurarii, cà acestu articlu a essitu la lumina indata a trei-a dí dupa plecarea din Vienn'a a Tiarului totoror Ruusiloru, si a essitu intr'unu organu allu slaviloru austriaci, scrissu in limb'a germana. — Ecce deci articlulu:

„Din mai multe parti — dice „Wanderer“ — se comunica scirea, cà principele Carolu are de cugetu sè parasesca Roman'a spre a nu o mai revedé nici odata. Dupa una versiune principele voiesce sè parasesca tierr'a sub cuventu, cà se duce dupa socl'a sa la Neu-Wied, dupa alta versiune inse vrè sè folosesca spre acestu scopu proiectat'a calletoria la essibiitiunea universalá de Vienn'a. Precum se vede, in totu casulu ellu are de cugetu sè parasesca cu frumosulu aceea tierra, unde acum siepte anni a intratu sub bubuitulu tunuriloru si falfaitulu tricoloroloru romane. Ei dar, inca de pre acum se vorbesce, cà natiunea ar fi pre deplinu pregatita la acesta eventualitate, si cà dupa abdicatiunea lui Carolu conducerea affaceriloru in Bucurescu s'ar concrede generalulu Florescu, ér in Iassi lui Lascaru Catargiu. Acesta conducere are sè fia inse numai provisoria.

Acum nu se mai pota negá, cà principele Carolu, care in 1866 fù destinat' sè formiede unu feliu de Torpedo viu la flanc'a Austriei inca nici pana asta-di nu si-a cascigatu simpatia honorulu romani. — consideratu, asiè dicundu, ca a constrainu. Atunci principele de Hohenzoller fù recomendatu notabililoru romani ca unu lucrferu ce pareá a fi chiamatu sè conduca Roman'a la scopulu dorintieloru si nisuintieloru salle. Legaturele si cunnoscintiele dinastice alle lui aveau sè garantiede Romaniei nu numai una pusetiune independenta, ci si realizarea neconturbata a nesuintieloru nationali de alta natura. Pusetiunea lui Carolu facia cu casele domnitie in Europ'a promitteá destulla garantia, cà tierr'a care lu alesse de Domnitoriu, prin ellu va poté sè ajunga a occupá locu intre tierrele deplinu suverane; atunci se credea si de repetite ori se dícea, cà unu Hohenzoller nu pote sè joce rolulu unuivassallu. Deci representantia poporulu romanu alesse pre principele de Hohenzoller Sigmaringen, si ellu primi alegerea si veni. Inse de la inceputu i lipsi seu vointia, seu poterea d'a se allipi si familiarisá cu curulu ideoloru si cu sfer'a essegintieloru poporatiunii de sub domni'a sa, si apoi pre de alta Roman'a avea politica si prudintia de ajunsu, incétu sè cera si ascepte de la principe, ca ellu sè representante suprema potere essecutiva a vietiei nationali romane, éra nu pre unu satrapu strainu, nici pre o Marionetta straina.

Inse principele refusá a portá politica romana si representantia romana in Roman'a; ellu jocá cu predilectiune rolulu de principe prussianu in partibus infidelium! Officieri prussiani, impioiati prussiani si, dorere, chiaru si speculanti si lucratori prussiani afflau pre malurile Dimbovitiei unu campu favorabilu si recomandatiuni caldurose pentru totu felulu de aspiratiuni, incependu de la eroitoriulu de uniforma pana la comandantele supremu, de la collectorulu de dare pana la intreprendietoriulu de calle ferrata! Tierr'a pareá a fi destullu de bogata, spre a ingrasá pre vre-o càtu va parasiti, si apoi cunos-

cutulu importu de cultura offeriá pretestu de ajunsu, éra filial'a Sigmaringen in Bucurescu éra mediu-loculu cellu mai accomodatu, spre a stationá si discipliná unu cioporu de prussiani la Dunarea de josu cari sè stèe la panda si sè venedie posturi. Cunnoscute maniera a acestoru domni a provocatu una multime de conflicte, scandale si esacerbatiuni nefinite; astfelu e lucru prea firescu, cà poporulu romanu, care in simpatie si antipathie alle este asiè de radicalmente differitu, a inceputu sè iee facia cu compatriotii principelui una attitudine totu mai marcata, mai ostila, si apprope pre neciute si fara de voi'a sa a inceputu se-si descarce asupra principelui una parte insemnata din acesta esacerbatiune si ostilitate. Pre tempulu resbelulu din 1870/1 Roman'a éra cu trupu si suffletu pre partea Franciei, care este rudita cu dins'a, inse officiantii prussaci de la curtea din Bucurescu arrangiau serbári demonstrative in onorea armeloru victoriose alle Prussiei, si inu-si principele, in locu ca sè molcomesca si liniscesca spiritele, se appucá a scrie epistole larmoiate din „essiliulu dacicu“ precum si alte ermiade d'acellea, cari trebuiau se irrite si provoce opiniunea publica in Roman'a totu mai tare contr'a sa. — Este deci lucru palpabilu si claru ca lumin'a sorelui, cà assemeni referintie sunt sterile, nesanatose si pucinu durabile, si se pare cà pentru ambele parti ar fi mai bine, ca inca din bunu tempu sè se delature in tota liniscea reulu pote sè si nu se ascepte ca ferberea, fermentatiunea sè ajunga in convulsuni de esplosiune, apoi sè erumpa si sè arrunce sgur'a in tote partile ventulu.

Principele Carolu cunnosce aceste triste referintie. Ordenulu secretu. ce i s'a datu candu a plecatu de la riulu Spreé càtra Dunarea de josu, a amittu indata ce s'a recunnoscutu, cà calcululu facutu e falsu. Principele Carolu avea atunci destinatiunea sè formiede unu corpu de succorsu pentru Prussia, unu stálpu negru-albu intre monarchia austriaca si Turcia; asta-di inse vedemu, cà acesta combinatiune a lui Bismark a sufferitu naufragiu. Ceea ce l'a mai tenuity pre tronulu romanu in tempulu din urma, a fostu numai temerea poteriloru mari de diluviulu ce i-ar fi urmatu; de altmintrele europenii lu considerau pre ellu de o calamitate d'intre celle mai mici, pre carea cellu pucinu o cunnosceau, dar nu cunnosceau urmarile funeste si infioratorie. Asiè dara principele Carolu remasse a resiedé in Bucurescu, càci de guvernare si domnire abiè mai poté sè fia vorba. Acum inse, pre langa tote aceste, cu occasiunea immortentarii funebre a repausatulu principe Cus'a, alle carui ossamente in currendu se voru asiediá cu pompa regale in cripta familiare de la Ruginoss'a, — acum dícu, spiritulu poporulu fara de voi'a face parallele si diurnalele romane discutu cu tonu inaltu cestiunea, cà ce ar fi potutu sè ajunga Roman'a in acestu restempu de siepte anni, daca in fruntea affaceriloru ar fi statu unu spiritu familiarisatu si ruditu cu vietia interna a natiunii. Firesce, advocatii Turciei sunt indata la indemana — si sublim'a Porta, pre langa tota miser'a financioloru salle, din cause prea usioru de priceputu nu se lassa fara representantia publicistica acolo, de unde mai usioru se pote esoperá seu evit'a o espeditiune transversala; — acesti advocatii se grabescu a dechiará, cà interessele Ostrungurlei ceru, ca octroat'a satrapia a principelui Carolu sè continue a essiste. Nimicu nu pote sè fia mai falsu si mai nebunatiu ca acesta assertiune. A sustiené una stare de lucruri nenaturala, — cà-ci reportulu intre Domnitoriu si poporu in Roman'a este asta-di nenaturalu, — insemna a accelará mai siguru acelle catastrofe si a face

mai periculose si mai vehemente acrisse, cari tocmái trebuiescu evita Roman'a ce ferbe in nemultumire a unu crateru cloacitoriu, una vetra focu periculosu, si nemultumirea a ca produce nemultumire in giuru; si fincà atá u in Bucurescu, càtu si in Ia se scie cà de unde se intindu firele tienu si conducu pre principele Carolu este lucru firescu, cà nemultumire se indrepta si contr'a acestui suffletu de la spate. Tote aceste aru incetá indata, si din vetr'a de agitatie se creá currendu si naturalmente unu staliniscitu, occupatu cu sine si cu de voltarea sa interna, — daca diplomat ce dà svaturile celle relle ar intielle, cà este in interessulu seu propriu, sè tienu contu de contemplatiunile instinctele esistentie, si in loculu police capriciose ce esacerbedia si amresce spiritele, sè se faca ins'a si intretele acelloru nisuintie, cari si a nu se potu supprime pentru totu-de-una Prin acest'a Ungari'a care aici este m d'apprope interessata, are sè capete un vecinu amidabilu si are sè delature un pericolu esternu ammenintatoriu. E processulu de straformatiune la Dunrea de josu va trece din unu stadiu convulsiu rapide la una desvoltare organica liniscita. — Deci, sentinell'a Prusiei s'ar poté asta-di absolve in pac

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedintia de la 11 Juniu 1873.

Siedintia se deschide la 10 ore din dí Colomanu G h y c z y, avendu in vedé cà orasiulu Comaromiu in 1872 a datu 41 ciori la linia si 13 la reserva, intre cestiurma inse 9 ca restantia din anii precedenti; consideranda apoi cà indata in urmatoriu 1873 acestu orasiu are sè deé un contingentu de 64 faciori la linia si 7 la serva, cu tote cà este cu negotiatiune, ca decursu de unu annu poporatiunea acestu orasiu sè fi crescutu cu diumetate atát'a, ca a fostu in annulu precedentu; — deci aceste si alte considerante purcediendu, treba pre ministrulu pentru aperarea tierrecà are de cugetu sè delature urmárie ingnării preste mesura a orasiulu din cesti inca mai innante de ce s'ar inchia repatiunea referitoria la contingentulu de recru

Ed. Horn inca interpeddia pre ministrulu de interne si pre cellu de comciu, cà au cunnoscintia despre impregiuracà auctoritatile mai innalte pre-totiunde punu pedece la formarea de societati industriale? Sciu dnii ministri, cà statutele conferatiunii industriale, presintate inca in antrecutu, inca nici pana asta-di nu s'au probatu? Au de cugetu dnii ministri a mesure pentru delaturarea reului si a v-sentá camerei càtu mai currendu unu iectu de lnge despre Reuniuni?

Lud. Csernátony spune cà „Sgedi Hradó“ comunica, cumca institutu de bani din Szegedinu a tramissu o deputiune la ministrulu de finacie spre a ajutoriu facia cu crisea de bani, facia cu comitate in care se affla. Ministrulu inse voitu sè primesca acesta deputatiune si feliu institutulu numitu a fostu silitu a adressá directu la banc'a nationale, ceea nu este correctu. — Mai mare insemnare inse faptul comunicatu de diuan „Drava“ care faptu, daca este adeveratu, este chiaru scandalosu. „Drava“ commuadeca, cà camer'a comerciala din Zagrab ar fi tramissu o deputatiune la ministrulu finacie austriacu spre a cere urcarea de tiunei filialei din Zagrabia. De Pretis a mitu deputatiunea si dupa 24 de ore s'au tramissu la Zagrabia 400.000 fl.

In acestu faptu oratorele affla unu vavenu duplice, si anume acellu-a, cà ministrulu austriacu nu este indreptatitu a mfi astfelu de deputatiuni, si daca ellu a cutu acest'a atunci a facutu-o cu intenti rea. — In fine oratorele intreba pre untru, cà are cunnoscintia de tote aceste? daca da, apoi ce procedere are se observu acesta privintia?

Lad. Tiszá inca interpeddia pre